מרכז רפואי מאיר
מסונף לפקולטה למדעי הרפואה והבריאות ע"ש גרייי
אוניברסיטת תל אביב
מקבוצת כללית

לקיחה נאותה של תרביות דם

ענבל אגסי, מנהלת אחיות מלר"ד ילדים

רקע

- תרביות דם היו ניטלות באופן רוטיני לכל ילד עם חום (בכל גיל, 0-18 שנים) שנדרש לבדיקות דם כלשהן.
- כל חודש היו ניטלות בממוצע כ-400 תרביות דם במלר"ד ילדים.
- מאיסוף נתונים שבוצע גילינו אחוז גבוה מאוד של תרביות עם קונטמיננציה- 60-70% מהתרביות החיוביות (FALSE POSITIVE).
- מטופלים נדרשו להגיע לנטילת דגימה נוספת וחלקם נדרשו לאשפוז בהשגחה ומתן אנטיביוטיקה עד לחזרת תוצאת תרבית דם שניה.
- בוצעו תצפיות על עבודת הצוות בהן עלו תהליך עבודה שונה בין אנשי הצוות, נפחי דגימה לא אחידים ונטילת תרביות דם ללא צורך רפואי אמיתי.

מטרות ויעדים מדידים

מטרות:

- שיפור איכות לקיחת תרביות דם
- אפיון תהליך עבודה חדש, תקין, מסודר ואחיד ל-100% מהצוות
- חווית מטופל חיובית וצמצום אשפוזים וטיפולים מיותרים עקב צמיחות שגויות

הוגדרו יעדים:

- ירידה בשיעור הקונטמיננטים מתחת ל-50%
- צמצום נטילת תרביות דם שלא לצורך

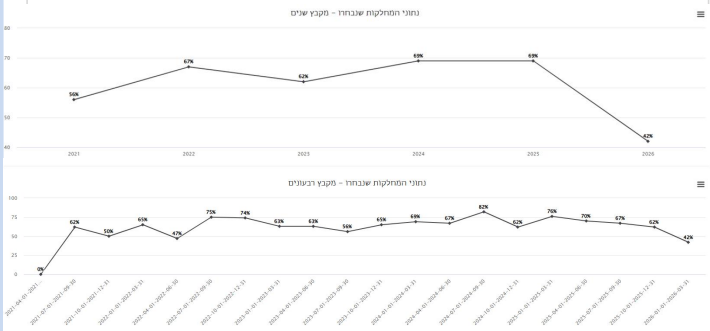
שיטות

תכנית התערבות:

- ביצוע תצפיות על תהליך נטילת תרביות דם ואיסוף נתונים
- נבנתה רשימת אוכלוסיית מטופלים מוגדרת ללקיחה מושכלת של תרביות
- נבנה תהליך עבודה חדש מסודר ואחיד בשיתוף פעולה עם היחידה למניעת זיהומים
- הנגשת ההנחיות - מודפסות בעמדות העבודה
- 100% מהצוות עבר רענון בנושא, כולל צוות חדש בתהליך קליטה
- עדכונים שוטפים בישיבות צוות על עמידה ביעד
- תיעוד שמי של נוטל הדגימה בקלסר ייעודי במחלקה לתרביות דם וביצוע מעקב על תרביות חיוביות מול נוטלי הדגימה המתועדים בקלסר, כל תרבית חיובית שחזרה הוצגה לנוטל הדגימה ונעשתה בדיקה פרסונלית איפה תהליך העבודה יכול להיות שגוי.

תוצאות

כעבור שנה מתחילת התהליך בוצעה בדיקת נתונים להערכת ה שפעת השינוי. נצפתה ירידה בכמות התרביות הניטלות בכ- 50% אך ללא שינוי באחוז הקונטמיננטים.
כעבור שנה נוספת ירידה באחוז הקונטמיננטים מ-70% ל-40% והמשך ירידה במספר הדגימות הניטלות.

מסקנות והמלצות

לאחר הסדרת התהליך, קביעת הגדרות ברורות והדרכה לכלל הצוות- תוכנית ההתערבות הצליחה והושגו שיפורים בכלל המדדים.

ניתן לראות שיש משמעות פרסונלית לצורת הנטילה, רק לאחר שהמעקב הפך להיות שמי ומתועד לפי נוטל הדגימה, הדבר איפשר את עיבוד תהליך הנטילה והתוצאה יחד עם נוטל הדגימה התקבל שיפור משמעותי באחוז הקונטמיננטים.

כעת יש לשמר את התוצאות שהושגו, יש צורך ברור להשאיר את הנושא בסדר היום, להמשיך לעדכן את הצוות בנתונים ולהמשיך מעקב אחר הדגימות הניטלות.